

Algebry operatorów w przestrzeniach Hilberta
Lista 1 (różne rodzaje topologii)

Zad 1. Niech X będzie zbiorem, Y przestrzenią topologiczną oraz \mathcal{F} pewną rodziną odwzorowań z X w Y . Uzasadnić, że istnieje najslabsza topologia na X , przy której wszystkie $f \in \mathcal{F}$ są ciągłe.

- a) Jak “wyglądają” bazy otoczeń w tej topologii?
- b) Co to za topologia jeśli \mathcal{F} składa się z odwzorowań stałych?
- c) Co to za topologia przy założeniu, że Y jest przestrzenią Hausdorffa i $\mathcal{F} = Y^X$?
- d) Uzasadnić, że X wraz z tą topologią jest przestrzenią Hausdorffa, przy założeniu, że Y jest przestrzenią Hausdorffa i \mathcal{F} rozdziela punkty X , tj.: jeśli $p \neq q$ są punktami X , to $f(p) \neq f(q)$ dla pewnego $f \in \mathcal{F}$?
- e) Co to za topologia, jeżeli $X = Y \times Y \times Y \times \dots$ oraz \mathcal{F} składa się z rzutów $p_n(y_1, y_2, \dots) = y_n$, $n = 1, 2, 3, \dots$?

Zad 2. Niech X będzie przestrzenią zwartą w topologii τ . Pokazać, że

- a) nie istnieje topologia Hausdorffa istotnie słabsza niż τ ,
- b) jeżeli pewien ciąg funkcji ciągłych na X rozdziela punkty X , to τ jest metryzowalna.

Zad 3. Na przestrzeni Hilberta H najslabszą topologią, przy której odwzorowania $H \ni x \rightarrow (y|x) \in \mathbb{C}$, $y \in H$, są ciągłe nazywamy *slabą topologią* na H , a zbiory otwarte w tej topologii nazywamy zbiorami *slabo otwartymi*.

- a) Uzasadnić, że ciąg wektorów $\{x_n\}$ *zbiega do wektora x slabo*, tzn. w słabej topologii, wtedy i tylko wtedy, gdy $(y|x_n) \rightarrow (y|x)$ dla każdego $y \in H$.
- b) Pokazać, że jeżeli ciąg $\{x_n\}$ zbiega do x w normie, to zbiega również do x slabo, ale na ogół implikacja odwrotna nie zachodzi. Wyciągnąć stąd wniosek, że słaba topologia jest istotnie słabsza od topologii przestrzeni Hilberta (gdy $\dim(H) = \infty$).
- c) Pokazać, że jeżeli ciąg $\{x_n\}$ zbiega do x w słabej topologii, to $\{x_n\}$ zbiega do x w normie wtedy i tylko wtedy, gdy $\|x_n\| \rightarrow \|x\|$.
- d) Uzasadnić, że w przypadku gdy $\dim(H) = \infty$, każdy niepusty zbiór slabo otwarty jest nieograniczony. W szczególności kula otwarta nie jest zbiorem slabo otwartym.
- e) Wykazać, że kula domknięta w przestrzeni Hilberta jest zbiorem slabo zwartym.
- f) Udowodnić, że w przypadku gdy $\dim(H) = \infty$, topologia słaba nie jest metryzowalna
- g) Wykazać, że w ośrodkowej przestrzeni Hilberta topologia słaba jest metryzowalna na zbiorach ograniczonych.
- h) Udowodnić, że każdy ciąg Cauchy w słabej topologii jest slabo zbieżny.

Zad 4. Niech $B(H)$ będzie algebrą operatorów ograniczonych na nieskończenie-wielowymiarowej przestrzeni Hilberta H .

- a) Pokazać, że ciąg operatorów $\{a_n\}$ *zbiega do operatora a silnie*, tzn. w silnej topologii operatorowej S , wtedy i tylko wtedy, gdy $a_n x \rightarrow ax$ dla każdego $x \in H$.
- b) Pokazać, że ciąg operatorów $\{a_n\}$ *zbiega do operatora a słabo*, tzn. w słabej topologii operatorowej W , wtedy i tylko wtedy, gdy $(y|a_n x) \rightarrow (y|ax)$ dla każdych $x, y \in H$.
- c) Uzasadnić, że $W \subset S \subset N$, czyli topologia słaba jest słabsza niż topologia mocna, która z kolei jest słabsza niż topologia zadana przez normę operatorową.
- d) Wykazać, że norma operatorowa $\|\cdot\|$ jest ciągła w topologii N , ale nie jest ciągła w obu topologiach W, S .
- e) Wykazać, że operacja sprzężenia $*$ jest ciągła w topologii N oraz W , ale nie jest ciągła w topologii S .
- f) Wykazać, że mnożenie operatorów jest działaniem ciągłym w topologii N , ale nie jest ciągłe w obu topologiach W, S (w W nie jest ciągowo ciągłe).
- g) Wykazać, że mnożenie operatorów jest działaniem ciągłym we wszystkich topologiach N, W, S , jeżeli jeden z czynników jest ustalony.

Zad 5. Niech $\{a_n\} \subset B(H)$ będzie ograniczonym, niemalejącym ciągiem operatorów samosprężonych. Pokazać, że

- a) Na ogół ciąg $\{a_n\}$ nie zbiega w topologii N .
- b) Ciąg $\{a_n\}$ zbiega w topologii W .
- c) Ciąg $\{a_n\}$ zbiega w topologii S .

Zad 6. Niech $\mathcal{M} \subset B(H)$ będzie algebrą von Neumanna i niech P i Q będą rzutami ortogonalnymi na podprzestrzenie $K, L \subset H$. Udowodnić, że rzut $P \wedge Q$ na podprzestrzeń $K \cap L$ oraz rzut $P \vee Q$ na podprzestrzeń rozpiętą przez $P \cup Q$ należą do \mathcal{M} .

Literatura:

1. W. Rudin "Analiza Funkcjonalna", PWN 2001 str. 74-76 (zadania 1,2)
2. P. Halmos "A Hilbert space problem book" chapters 3, 13, 14 (pozostałe zadania)